Kodėl reikia žinoti savo istoriją?

Minėdami Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę susitikti su gimnazistais pakvietėme Lietuvos karo istoriką, Lietuvos Respublikos Seimo narį, profesorių Valdą Rakutį. Nors susitikimas, kaip pastaruoju metu tapo įprasta, vyko per nuotolį, paskaita apie Tėvynės kelią į laisvę, o ypač diskusija apie jauno žmogaus santykį su savo šalimi paliko įspūdžių visiems. Labai smagu, kad savuosius užrašė ne tik susitikime dalyvavę gimnazistai, bet ir pats profesorius Valdas Rakutis.

Susitikimas profesoriaus akimis

ATSAKYMAS VIENUOLIKTOKEI

Šiandien švenčiame #Kovo11, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę.

Prieš kelias dienas bendravome su Vilniaus gimnazijos vienuoliktokais, buvo prisijungę ir keli vyresnių klasių gimnazistai. Papasakojus apie istorinių Lietuvos valstybių datų tarpusavio ryšius, viena mokinė paklausė: „KODĖL REIKIA ŽINOTI SAVO ISTORIJĄ “

Klausimas geras ir esminis

Mes dažnai nesuprantame, kodėl taip svarbios šaknys. Juk jų beveik nesimato, galėtų juk būti tik kamienas ir šakos. Koks senas pastatas ar vieniša siena, atrodo, tik trukdo modernaus gyvenimo kūrimui. Bet be tų šaknų nestovi medis, ir šakos stiebtis į dangų negali. Iš istorijos ateina teisė. Reali ir paprotinė. Jeigu mes keliaujame per pasaulį ir laikomės taisyklių, mūsų niekas nestabdo, ir atrodo, kad taip būtų galima judėti visą gyvenimą, kaip vėjo blaškomai smiltelei. Bet jeigu tik sustosite kiek ilgiau, pradėsite leisti šaknis, iš karto susidursite su vietiniais papročiais ir istorinėmis teisėmis. Paaiškės, kad jūs negalite kažko pirkti, neturite teisės dirbti, nekalbant apie teisę rinkti ir būti išrinktu. Vietiniai gyventojai neskubės Jus priimti į savo tarpą, pareigūnai nužvelgs įtariai. Nes Jūs svetimi, pavojingi, konkuruojantys. Čia ne Jūsų žemė. Žinoma, per daug metų Jūs pritaptumėte prie naujos aplinkos, bet ar pavyktų pasiekti aukštumas?

Mūsų žemė yra Lietuva, tai kraštas, kuris buvo šimtmečiais mūsų protėvių gintas, mylėtas, vystytas, čia visos generacijos paliko savo ženklus. Pažindami tuos ženklus, skaitydami knygas, puoselėdami kalbą ir tradicijas mes užtikriname savo tęstinumą. Mes žinome, kad buvome, žinome, kad esame ir taip pat žinome, kad būsime, net jei fiziškai, kūniškai – jau kitame pasaulyje. Tą labai gerai pajunta vyresni žmonės, palikdami savo pastatytus namus, parašytas knygas kitoms kartoms, jie tiki, kad jų gyvenimas buvo prasmingas, kad jie gyvenime kažką, kad ir nedaug padarė. Jie nebuvo smiltelės, blaškomos vėjo, bet buvo svarbi grandelė ilgoje grandinėje.

Turbūt žinote žmones, kurie domisi savo giminės istorija. Kokia prasmė? Ogi tokia, kad jie suvokia save kaip tam tikros istorinės bendruomenės dalį, kuri gyvena ne 70-100 metų, bet kelis šimtus ar net tūkstančius metų. Tą suvokęs žmogus negali šiukšlinti, bijo nusikalsti, nori palikti gerą atsiminimą. Jis laimingas laikinume, nebijo mirties ir skiria reikiamą dėmesį savo palikuonims. Jis nebe gyvulys, kuriam svarbu patenkinti savo elementariuosius poreikius, bet protingas, gal būt net išmintingas žmogus. Kartais sakau, kad istorikai, istorijos mėgėjai mato keturias dimensijas: ilgį, plotį, aukštį ir laiką. Tai labai ypatingas matymas, praturtinantis žmogų ir tuos, kurie šalia. Tai vienas iš laimės šaltinių. Kai pažįsti savo šaknis, tvirtai stovi visas kamienas, stiebiasi šakos. Taip pat išmoksti pažinti kitus medžius. Jie kitokie, tačiau taip pat turi savo šaknis. Miške gyventi geriau, nei smiltelėms, blaškomos vėjo.

#Kovo11 šventė – tai laikas, skirtas savosioms šaknims pažinti ir jas kiek sustiprinti, atnaujinti santykius su giminėmis, su savo vietove ir Lietuvos istorija. Laikas sustoti, pamąstyti, sustiprėti, paieškoti prasmės ir pasidžiaugti.

Su #K11 švente

Susitikimas gimnazistų akimis

Šiandien ryte dalyvavau susitikime su karo istoriku, Seimo nariu Valdu Rakučiu. Šis žmogus tapo karo istoriku, nes negalėjo pasirinkti tarp istoriko ir karininko profesijų. Profesoriaus mintis, kuri buvo išsakyta pradžioje susitikimo man užkliuvo, ir aš susimąsčiau, jog iš tiesų galima suderinti savo dvi skirtingas veiklas ir paskui turėti mylimą darbą.

Taip pat jauniems žmonėms V.Rakutis atskleidė, kaip atrasti save, savo kelią. Esu dalyvavusi paskaitose, kaip suprasti, kas esi, kaip pasirinkti iš tūkstančių profesijų, tačiau visada girdėdavau vieną ir tą patį: atlikite asmenybės testus, žiūrėkite, kokie dalykai jus traukia. Jaunam, pasimetusiam, nežinančiam, ką daryti su savo ateitimi, žmogui tai yra tik įprasti patarimai, kurie vargiai gali atskleisti gyvenimo prasmę. O šiame susitikime Valdas Rakutis pasakė: „Išeikite iš namų“. Visų pirma, mane tai suglumino, bet dabar tai galiu vertinti kaip tiksliausią man pasakytą patarimą drąsiai išeiti iš komforto zonos, galbūt išvykti į kitą šalį, miestą arba tiesiog išbandyti save naujoje srityje. Tik tada, kai būsi išbandęs kuo įmanoma daugiau, kai viską pajusi pats, o ne tik žinosi iš skaidrių apie tą profesiją ar vadovėlių, galėsi teigti, kad iš tiesų žinai, kas esi. Kaip žmogus, visada gyvenantis tarp tų pačių sienų, einantis kiekvieną dieną tais pačiais keliais, gali teigti, kad žino, kuo nori tapti?

Taip pat profesorius sakė- nereikia bijoti iš karto po mokyklos nestoti į universitetą, šį laiką galima išnaudoti savęs ieškojimui, nes kai esi tau skirtoje srityje, jautiesi dešimt kartų geriau. Taigi, šis susitikimas su V.Rakučiu man dar kartą patvirtino, jog surasti tikrąjį save yra nemenka užduotis kiekvienam ir norint nugyventi laimingai reikia suprasti, kas esi ir kas tave daro laimingą, o kad tai suvoktum, turi nebijoti „išeiti iš namų“.

Kamilė A.

Klausyti apie Lietuvos istoriją man visada būna įdomu, nes pažinti savo tėvynės istoriją, mano manymu, yra visiems labai svarbu. Įsiminė profesoriaus Valdo Rakučio žodžiai : „Jeigu nori pažinti save, reikia pažinti savo tautą(valstybę)“. Kaip tu pažinsi savo tautą, jeigu nežinai jos istorijos, nežinai, kaip tavo tauta atsirado, kaip ji atsidūrė tokioje vietoje, kodėl jinai tokia yra? Kaip tu pažinsi save. jei nepažįsti savos tautos?“ Tos mintys man paliko didžiausią įspūdį. Daug kam kyla klausimas, kodėl mes mokomės istorijos. Aš dažniausiai atsakydavau: „Mokomės, kad mokytumės iš istorijoje padarytų klaidų. Mokomės, kad mums niekas nemeluotų, kas mes esame.” Bet niekados nepagalvodavau, jog mokomės tam, kad pažintumėme save.

Gratas J.

Labiausiai iš susitikimo su profesoriumi Valdu Rakučiu man įspūdį paliko jo mintis, jog emigrantai kitoje šalyje gal ir turtingi, tačiau vis vien nelaimingi. Iš tikrųjų aš pritariu šiai minčiai. Kiekviena tauta turi išskirtinių bruožų - lygiai taip pat ir lietuviai. Mes nuo kitų šalių skiriamės humoro jausmu, įpročiais, temperamentu, o galų gale mes skiriamės ir gimtąja kalba, tradiciniais papročiais, šventėmis - tuo, kas net nepriklauso nuo mūsų. Ir tikrai manau, kad žmonės, kurie gyvena kitoje šalyje, visuomet ilgisi savo Tėvynės. Kaip sakė prof. V. Rakutis, ,,savoje šalyje net žolė atrodo žalesnė”. Taip ir yra, nors, atrodo, važiavai ten, kur geriau, bet, kai jautiesi nesavas kitoje šalyje, pradedi suprasti ir vertinti savo gimtąją žemę. Ilgesys atsiranda labai greitai, ypač, jei ilgai gyvenai Lietuvoje ir puikiai ją pažįsti. Neužtenka susipažinti su tos šalies, į kurią emigravai, žmonėmis, nueiti apsipirkti, minėti tų šalių šventes. Nors galbūt tave sutinka labai svetingai, vis vien nesi vienas iš tų žmonių . Gali susijuokti netinkamu laiku, pasakyti kažką įžeidžiančio, nors mūsų gimtinėje tai neįžeidu. Labai greitai pasijaučia skirtumas ir supranti, kad gimtinėje nebuvo taip blogai, kaip tau atrodė, ir tu pradedi ilgėtis savo šalies. Širdyje vis vien jautiesi nesavas ir to nepakeisi. Na, o kad jaunas žmogus suprastų, ką iš tikrųjų reiškia Tėvynė, jis turėtų išvažiuoti ilgesniam laikui. O tada grįžti ir ,,padėti jai tapti geresnei”. Tik patys kuriame sau erdvę, kurioje mums gera.

Raminta S.

Aš profesoriaus V.Rakučio paklausiau, kodėl svarbu turėti žinių apie tėvynę. Jo atsakymas mane išties sužavėjo, nes pati labai myliu savo šalį ir turiu gana panašią nuomonę. Man atsakė, kad žinoti apie savo tėvynę ir jos istoriją turėtų būti natūralu, nes be tėvynės pažinimo negali pažinti savęs. Žmogus be tėvynės vienišas ir pasimetęs it vieniša smilga vandenyne. Profesorius kalbėjo apie nelaimingus emigrantus, kurie išvyksta iš Lietuvos į užsienį dėl geresnio atlyginimo, tačiau ten sau vietos neatranda. Nesupranta tos šalies gyventojų juokų, nepritampa prie aplinkos, yra tarsi pasimetę tarp dviejų kultūrų. Mane privertė susimąstyti ta mintis, jog žmogus negali pažinti savęs, jei nepažįsta tautos. Bet aš pridėčiau, kad išmanyti savosios tautos istoriją yra elementari kiekvieno doro piliečio pareiga.

Viktorija V.

Apie patriotiškumą su Gabrieliumi Liaudansku-Svaru

Spalio 18-ą dieną mūsų gimnazijoje su 9-ų klasių mokiniais susitiko labai ypatingas svečias – visuomenės veikėjas, muzikantas (reperis), grupės „G&G sindikatas“ narys, patriotas, Lietuvos šaulių sąjungos narys Gabrielius Liaudanskas-Svaras. Susitikęs su moksleiviais Svaras papasakojo apie savo gyvenimą, karjerą, pasiekimus, pasidalino prisiminimais apie savo vaikystę ir davė patarimų mums, gimnazijos mokiniams. Šiame straipsnyje mes, mokyklos laikraščio „Laiptai“ žurnalistai Deividas ir Vilius, pasidalinsime labiausiai įsiminusiais ir aktualiais Svaro pasakojimais.

Daugelis žmonių kokiu nors būdu pamini savo gimtadienius: vieni keliauja į kavines ar prekybos centrus, pramogauja, kiti nuveikia kažką ypač įsimintino, treti nusprendžia paminėti šią svarbią datą šeimos rate, dar kiti iš viso jo nešvenčia. O mūsų mokykloje apsilankęs svečias savo gimimo dieną mini ypatingai – kiekvieną savo gimtadienį jis lipa į Gedimino kalną. Ši tradicija gimė todėl, kad vienintelį kartą ant Gedimino kalno buvo duota priesaika ir būtent ją 2014 m. davė mūsų svečias.

Nesunku suprasti, kad patriotiškumas šiam žmogui yra labai svarbus. Svaras taip pat priklauso Lietuvos šaulių sąjungai, dalyvavo „Misija Sibiras“ projekte. Anot Gabrieliaus Liaudansko-Svaro „Patriotizmas – ką tu padarei, jog savo žodžius įrodytum, kad myli tėvynę, rūpiniesi ja.“ Svaras visus savo visuomenės ir Lietuvos labui atliekamus gerus darbus reklamuoja ir populiarina teigdamas: „Visa, kas yra gera ir svarbu, reikia daryt garsiai, nes kai tu taip elgiesi, tu įtrauki kitus.“

Įdomus ir svarbus Svaro hobis yra rankdarbiai. Kai mūsų svečiui buvo 14–15 metų, tai buvo ir būdas užsidirbti pinigų. Dauguma Svaro draugų tuo metu gaudavo įvairiausių „maikučių“ iš užsienio, tačiau Svaro šeima tokios galimybės neturėjo, todėl jis visą savo paauglystę norėjo rasti išeitį iš šios keblios situacijos ir nusprendė gaminti „maikutes“ pats. Bendraamžiai netruko išsiaiškinti, kad marškinėliai nėra „importiniai“, tačiau viskas baigėsi gerai – pasakotojo draugams taip patiko jo gaminami marškinėliai, jog jie net užsinorėjo įsigyti tokių patys. Taip gimė ne tik pirmasis Svaro uždarbis, bet ir atsiskleidė jo polinkis į meną.

Taip pat Svaras turi įsirengęs mini muziejų, kuriame kaupia ypatingas istorijas liudijančius daiktus.Kartą namuose mūsų svečias surado seną savo bočiaus karinę uniformą, kuri buvo nepaprasta – su Nepriklausomos Lietuvos karininkų žvaigždėmis. Įdomu tai, kad prieš 8 mėnesius reperio draugas ugniagesys, gesindamas degantį namą, surado lygiai tokias pat sagas ir šį radinį padovanojo Svarui. Svaro muziejuje atsirado ir mūsų mokyklos dovana - paprasčiausias puodelis, iš kurio jis gėrė kavą.

Gabrieliaus Liaudansko–Svaro paskaita buvo labai įdomi, naudinga ir aktuali. Tikimės, kad paskaitos vedėjo įžvalgos apie patriotiškumą, meilę Lietuvai, pasiaukojimą, ryžtą ir žmogiškumą paskatins ir „Pilaitės“ gimnazistus mažiems ir dideliems kilniems darbams.

Vilius Kuginis ir Deividas Andrukonis